



Ursula von der Leyen

President
European Commission

Rue de la Loi 200 /
Wetstraat 200 • 1040
Bruxelles / Brussel
Belgium

April 16, 2024, Bratislava

Vážená pani Ursula von der Leyen, predsedníčka Európskej komisie,

obraciame sa na Vás v naliehavej záležitosti týkajúcej sa diskusie vyvolanej listom Európskej komisie zo dňa 28.03.2024, ktorý bol adresovaný podpredsedovi vlády Petrovi Kmecovi. Tento neverejný list bol zverejnený slovenskými médiami a stal sa predmetom vnútornej politiky.

Diskusia sa týka úvahy o pozastavení platieb z plánu obnovy pre Slovenskú republiku kvôli zmenám v oblasti trestného práva, najmä zrušeniu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR. Túto úvahu odmietame.

Kresťanskodemokratické hnutie je opozičnou politickou stranou, ktorá mala a má vážne politické výhrady k vládou SR a Národnou radou SR schváleným zmenám v slovenskom trestnom práve, osobitne k zrušeniu Úradu špeciálnej prokuratúry. V tejto súvislosti však považujeme za potrebné zdôrazniť, že táto zmena je vnútornou záležitosťou Slovenskej republiky ako členského štátu EÚ a podľa nášho názoru minimálne nateraz nie sú dané dostatočné dôvody, aby bol spochybňovaný základný charakter Slovenskej republiky ako právneho štátu, a už vôbec nie, aby mohlo byť Slovensko finančne postihované.

Kresťanskodemokratické hnutie malo zásadné výhrady aj k novele Trestného zákona najmä z dôvodu, že kombináciou i) zníženia trestných sadzieb, ii) skrátenia premlčacích lehôt, iii) zvýšenia hodnôt pri definícii jednotlivých pásiem škody a iv) niekoľkých iných úprav by došlo k príliš zásadnej zmene kurzu domáceho trestného práva. Pri týchto zmenách sme navyše mali silné podozrenie, že sú motivované viac osobnými záujmami niektorých predstaviteľov vládnej moci ako úprimnou snahou o modernizáciu trestného práva. Napriek tomu súhlasíme s tým, že je vhodné, aby na Slovensku došlo aj k zásadnejšiemu zníženiu trestných sadzieb za ekonomickú kriminalitu, keďže tieto sú komparatívne neporovnateľne prísnejšie, ako v absolútnej väčšine členských krajín EÚ (a v minulosti mohli byť aj preto zdrojom zneužívania moci).

Zároveň je faktom, že účinnosť novely Trestného zákona bola pozastavená uznesením Ústavného súdu SR. Je teda pravda, že na Slovensku vznikli vážne pochybnosti o primeranosti niektorých zmien. Avšak rovnako je pravda to, že na Slovensku veľmi dobre zafungoval systém kontroly zo strany nezávislého Ústavného súdu SR.

Napriek uvedenému, diskutovaným dôvodom vedúcim potenciálne až k *de facto* finančným sankciám má byť najmä zrušenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR. V tejto súvislosti ide podľa nášho názoru bez akýchkoľvek pochybností o vnútornú vec Slovenskej republiky. Vo faktickej rovine znamená zrušenie ÚŠP zmenu vo vnútornej organizácii práce. Nejde teda o paradigmatickú zmenu v systéme kontroly zákonnosti. Nie je tým nijako dotknuté hmotné právo ani povinnosť stíhať každý jeden trestný čin, o ktorom sa dozvedia orgány činné v trestnom konaní. Rovnako nedošlo k žiadnemu zásahu do systému súdnej moci.

Na vnútorné organizačné zmeny pochopiteľne môžu byť, a aj sú, rozličné názory, pričom Kresťanskodemokratické hnutie opakovane túto zmenu kritizovalo a požadovalo zachovanie Úradu špeciálnej prokuratúry. Nemožno mať však žiadne pochybnosti o tom, že ide o zmeny, na ktoré Slovensko ako členský štát EÚ má plné právo, a s ktorými naopak nemožno spájať žiadne následky v podobe finančných postihov SR, ktorej obeťou by boli občania SR a jeho regióny.

Rovnako nesúhlasíme s tým, že iba z dôvodu *de facto* vnútorného prerozdelenia práce, navyše pri zachovaní princípu continuity v živých veciach, by mohlo dôjsť k porušeniu zmluvných záväzkov vo vzťahu k plánu obnovy. Opačná interpretácia by viedla k absurdným záverom, v zmysle ktorej by členský štát stratil právo na organizačné zmeny len z dôvodu, že bol vo vzájomnej komunikácii popísaný systém činnosti orgánov činných v trestnom konaní platný k určitému dátumu.

Ďalej poukazujeme na skutočnosť, že Ústavný súd SR nepozastavil účinnosť zmeny týkajúcej sa organizácie prokuratúry, čo zvyšuje pravdepodobnosť, že táto otázka prejde testom ústavnosti.

Rovnako upriamujeme pozornosť na činnosť Úradu Európskeho prokurátora (EPPO), ktorý má pôsobnosť pri vyšetrovaní trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Európskej únie a ktorý na Slovensku funguje od roku 2021. Aj v tejto súvislosti by sme radi zdôraznili, že Kresťanskodemokratické hnutie má eminentný záujem na tom, aby v žiadnom členskom štáte nemohlo dochádzať k zneužívaniu spoločných európskych zdrojov. Radi by sme Vás zároveň uistili, že situáciu v činnosti slovenských orgánov činných v trestnom konaní sledujeme a na akékoľvek nezrovnalosti budeme nekompromisne poukazovať.

Zohľadniac horeuvedené žiadame, aby Európska komisia tieto záležitosti posudzovala vecne, s ohľadom na skutočný právny a faktický stav, pri plnom rešpekte k právu členského štátu riadiť si vlastné záležitosti, a najmä bez akéhokoľvek súvisu s vnútropolitickým dianím. V opačnom prípade



hrozí, že aktivity Európskej komisie budú zneužívané vo vnútropolitickom boji a v konečnom dôsledku povedú k ohrozeniu dôveryhodnosti orgánov EÚ aj v očiach slovenskej verejnosti.

PaedDr. Milan Majerský, PhD.

Predseda
Kresťanskodemokratické hnutie